

СЕМАНТИЧНИЙ ВИМІР ДИСКУРСИВНОГО ПРОСТОРУ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНОГО ТЕЛЕСЕРІАЛУ «ЯК УНИКНУТИ ПОКАРАННЯ ЗА ВБИВСТВО»)

Скрипкару Д. В. (відповідальний автор)

Чернівецький Національний Університет імені Юрія Федьковича
(Чернівці, Україна)
ORCID iD: 0000-0003-0147-1843
dianascriptkaru99@gmail.com

Колесник О. С.

Київський університет імені Бориса Грінченка (Київ, Україна)
ORCID iD: 0000-0002-1618-3804
o.kolesnyk@kubg.edu.ua

Стаття присвячена дослідженню особливостей сучасного англomовного ТБ дискурсу, що створює простір репрезентації іншого дискурсу, а саме, юридичного. Мовно-семіотична основа дискурсивних конструктивів має текстову природу. Відносно усталені послідовності текстових блоків, реалізовані при дискурсивному моделюванні альтернативного світу, дозволяють ідентифікувати «дискурс» як «фреймову структуру», що інтегрує сигніфікативні «фреймові сценарії» різного рівня абстракції / узагальнення. Стан речей, вербалізований у ТБ дискурсі, розглядається як альтернативний світ, що потенційно є джерелом субкультури, а також джерелом певних значень і смислів, що транслюються до «первинної» реальності й здатні впливати на стани речей у ній. Стаття пропонує міждисциплінарне трактування дискурсу як середовища утворення і розгортання сучасних соціолінгвістичних явищ (відносно стереотипних), а також як оперативного простору динамічного смислотворення. Методологія дослідження охоплює базові положення дискурсивних студій, когнітивної лінгвістики, лінгвокультурології, лінгвосеміотики. Узагальнено та інтерпретовано відповідно до умов дослідження сучасні підходи до інтерпретації, категоризації, концептуалізації дійсності та вербальної репрезентації концептуалізованого досвіду. У статті розглянуто вербалізатори низки стереотипних сценаріїв, що розгортаються у сфері судочинства. Внутрішня структура сценаріїв розглядається під кутом зору фреймової семантики. У статті здійснено реконструкцію та аранжування пропозицій як фреймових структур, реалізованих у процесі розгортання вказаних сценаріїв, з урахуванням критеріїв ієрархічності, каузативності та компліментарності. Ідентифіковано набір експлікованих у ТБ дискурсі «просторів», у яких розгортаються досліджувані сценарії сфери судочинства. Номінації підсценаріїв, скриптів і дискретних концептів здійснені крізь призму функційної семантики. Прагматичні інтенції учасників фреймових сценаріїв сфери судочинства аналізуються на предмет їхньої тактико-стратегічної співвіднесеності.

Ключові слова: дискурс, фрейм, фреймові сценарії, скрипт, ТБ-дискурс.

Diana Skrypkaru, Oleksandr Kolesnyk

Semantic dimension of discourse space (based on the scripts of English TV series “How to get away with murder”)

This article addresses modern English TV discourse that provides representational space for legal discourse. Linguo-semiotic basis of discourse-level construals is identified as textual. As sequences of textual segments unfolding in an alternative reality modeled in a certain discourse are relatively stable, respective discourse is regarded as a frame structure integrating “frame-type scenarios” of different levels of generalization / abstraction. A state of affairs verbalized in TV discourse is considered an alternative reality, potential premises for a sub-culture, and a source of meanings and senses that are transmitted back to the “primary” reality and capable of modifying states of affairs in it. The article suggests an interdisciplinary understanding of discourse as a container of relatively stereotypical social phenomena as well as an operational space of dynamic semiosis. The employed methodology encompasses basic notions of discourse analysis, cognitive linguistics, linguo-cultural studies, and semiotics. The paper generalizes modern approaches toward interpretation, categorization and conceptualization of the world and verbal designation

of the conceptualized experience. The paper focuses on verbal representations of a number of stereotypic scenarios unfolding in the judicial sphere. The inner structure of scenarios is analyzed from the standpoint of frame semantics. The paper reconstructs propositions as frame-type structures and suggests their arrangement within scenarios in regard to the hierarchical, causative and complementary criteria. The paper dwells on a number of "spaces" related to the said judicial scenarios. Designations of sub-scenarios, scripts and discrete notions are analyzed through the prism of functional semantics. Pragmatic intentions of judicial scenarios' participants are tackled in regard to their tactics / strategy reference.

Key words: *discourse, frame, frame-scenarios, script, TV shows discourse.*

Вступ. У фокусі сучасних лінгвістичних розвідок перебувають різноманітні види дискурсу та дискурсивні феномени (Арутюнова, Безугла, Жаботинська). При цьому термін «дискурс», як і відповідне поняття, являється багатомірним та вживається у різноманітних контекстах, а отже, становить своєрідну «розмиту категорію». Дискурс є середовищем функціонування різноманітних мовних і мовленнєвих явищ, а також оперативним простором динамічного смислотворення (ноемогенезу) (Колесник, 2018, 2011). При цьому варто зазначити, що лінгвальний аспект розгортання дискурсу мовленнєву діяльність комунікантів (процес використання мовного коду) і текст (її продукт). Позалінгвальний аспект включає когнітивну, комунікативну діяльність і дискурсивний контекст. Дискурс становить мисленнєво-комунікативну мовленнєву діяльність комунікантів у широкому (ситуативно-комунікативному, соціо-культурному, когнітивно-психологічному) контексті, зафіксовану текстом (Безугла, 2009). Одиницями, які утворюють дискурсивний комплекс, є різні види дискурсивних актів, послідовність яких визначається дискурсивними тактиками мовця у певний період мовлення (Петлюченко, 2009). Одним з підвидів дискурсу який зараз набирає популярність є ТБ-дискурс. Цей феномен можна пояснити зростанням ролі та значущості електронного інформаційного простору (як у побутовій комунікації, так і у плані генези субкультур і альтернативних реальностей, в яких функціонує ТБ-дискурс та його різноманітні підвиди, у тому числі дискурс персонажів серіалів. Розважальна природа телесеріалів зазнала певних трансформацій у контексті поступу сучасної попкультури. Відповідно, маємо змогу вести мову про їхню навчальну та когнітивну функції, що проявляються у впливі на формування певних явищ у соціокультурному середовищі, репрезентативні можливості мовних засобів, вживаних у різноманітних типах медійного і ТБ-дискурсу, які є об'єктом сучасних лінгвістичних та соціокультурних досліджень (Вартанов, 2003). З огляду на міждисциплінарні тенденції у сучасному мовознавстві, що уможливають інтеграцію наукових, релігійних та філософських уявлень про світ задля створення інтерпретативної бази, вербально втілені у ТБ-дискурсі явища і процеси

розглядаються як раціонально та ірраціонально вмотивовані поведінкові та мовленнєві алгоритми або сценарії, що мають фреймову структуру.

Дискурс як «динамічний флукуаційний смисловий континуум» диктує певні правила поведінки користувачів мовного коду. При цьому породження і декодування дискурсивних конструктів спирається на низку сигналів, що окреслюють безпосередній контекст (оперативний простір смислотворення), а саме: маркери часу, місця, ролей, очікуваних станів речей у світі тощо. Відносно усталені послідовності текстових блоків (у нашому розумінні, мовно-семіотична основа дискурсивних конструктів має текстову природу) дозволяє ідентифікувати «дискурс» як «фреймову структуру», що інтегрує сигніфікативні «фреймові сценарії» різного рівня абстракції / узагальнення. Алгоритмізовані фреймові структури визначають конфігурацію дискурсивного простору, що, у свою чергу, впливає на специфіку формування смислів у ньому. Англomовний дискурс телесеріалів у сучасному медіа-просторі ми розглядаємо як соціокультурний феномен, що у специфічний спосіб віддзеркалює особливості певної картини світу або глобалізованої еміосфери як «інформаційного корелята» сучасної цивілізації.

Мета цієї статті полягає у визначенні фреймової природи внутрішньої організації дискурсу телесеріалів. Структурні елементи дискурсу інтерпретуються в аспекті фреймової семантики. **Матеріалом** дослідження слугували дискурсивні фрагменти, реалізовані персонажами популярного американського телесеріалу "How to get away with murder". Запропоновані інтерпретації здійснені з використанням елементів концептуального аналізу, фреймового моделювання, елементів компонентного аналізу.

Результати дослідження та обговорення. Визначення та пояснення сутності дискурсу є традиційною і нерозв'язаною проблемою, навколо котрої продовжують точитись дискусії та суперечки. Так, О. С. Кубрякова (2004) ідентифікувала дискурс як «форму використання мови в реальному часі, яка відображає певний тип соціальної активності людини, створюється з метою конструювання особливого світу чи його образу за допомогою детального мовного опису, та є в цілому частиною процесу комунікації між

людьми, а також характеризується наявністю учасників комунікації, умов, за яких вона відбувається, та цілей» (с. 525). Також, дискурс — це «зв'язний текст у сукупності з екстралінгвістичними, а саме прагматичними, соціокультурними, психологічними та іншими факторами; це «мовлення, що занурене у життя» (Арутюнова, 1990, с. 137). Серед різноманітних визначень дискурсу є суттєві і «технічні» відмінності, котрі можна узагальнити з позицій міждисциплінарного підходу.

З вищезазначеного ми можемо стверджувати, що дискурс — це своєрідний енерго-інформаційний потік, який за своєю природою представляє мовний код у динаміці. Дискурс — «мова у використанні», мова яка функціонує, та яка використовується для досягнення бажаного стану речей у світі, що передбачає динамічні адаптивні трансформації як власне коду, так і його користувачів. Щось завжди відбувається для чогось. Мовний код функціонує у певному просторі (фізичному, метафізичному, концептуальному, інформаційному, знаковому тощо) і виявляється засобом творення текстових, дискурсивних і лінгвокультурних просторів, а також просторів альтернативних світів, структурованих навколо певних ірраціональних інхоативних смислів. Власне дискурсивний простір ми розглядаємо як середовище породження і модифікації смислів — оперативний простір семіозису.

Увага до ТБ-дискурсу зумовлена популярністю цього медіа-жанру як культурного (водночас мистецького та бізнесового) феномену. Зокрема, відзначається вплив серіалів на формування світогляду, ідентичності та особистості молодих людей, моделювання соціальних структур у суспільстві (Вартанов, 2003).

При цьому телесеріали та специфічний дискурс, що реалізується його персонажами, створюють низку субкультур (на зразок «Trekies» — шанувальники серіалу Star Trek тощо). При цьому дискурс персонажів телесеріалів максимально наближений до «умовно-реальної реальності», є емоційно насиченим, що сприяє трансляції смислів і цінностей до різних сфер буття соціуму (різноманітних лінгвоспільнот). Телесеріали як специфічний медійний жанр стимулюють фантазії глядачів, створюють «ефект занурення», а тому створюють специфічну паралельну альтернативну реальність.

Феномен дискурсу, ТБ-дискурсу в тому числі, передбачає інтеграцію явищ мовного (код, знаки, номінативні одиниці поєднані за логікою організації тексту), концептуального (концепти, залучені до ментальних інтерпретативних структур сценарного типу) та онтологічного планів (суб'єкти дискурсивної діяльності, контекст і зовнішній час простір та ін.). Сценарна природа алгоритмів інтерпретації, категоризації, концеп-

туалізації зумовлює використання нами поняття «фрейм». Зазвичай у лінгвістичних дослідженнях термін «фрейм» використовується для співвідношення мовних рівнів у процесі інтерпретації дискурсу через його можливість до звуження і фокусування на одній з складових структур дискурсу (Філмор, 1988). Водночас, зауважимо, що з огляду на типологічні характеристики дискурсу, набори і конфігурація фреймів можуть зазнавати певних змін. Наприклад, фреймові репрезентації юридичного дискурсу в реальному часопросторі, гіпотетично, відрізнятимуться від подібних репрезентацій у дискурсі серіалу.

Серед низки ознак, що є спільними для дискурсу і фрейму, є структурованість та ієрархічність. Особливістю фреймів є їхня форма, яка виступає у вигляді ієрархії елементів, основними з яких є: «агент», «реципієнт», «засіб», «результат», «об'єкт», «причина», «умова», «час», «місце», «мета». Фреймові вузли верхніх рівнів включають у себе загальні, широкі поняття, і мають власні завдання. У вузлі найвищого рівня фрейму зазвичай наповненням виступає назва певної ситуації (у контексті дискурсу серіалів, орієнтованих на юридичну або правоохоронну сфери, це «поліцейський відділок»; «суд»; «вирок»). У свою чергу вузли нижніх рівнів, так звані термінали, наповнюються спеціальними даними, які являють собою потенційні завдання під час налаштування фрейму під конкретну ситуацію. Кожен термінал, у свою чергу, ставить конкретні умови, «маркери», щодо того яким повинне бути завдання. Можливе встановлення простих умов: певна особа, певне місце, певний інструмент (суддя, судовий зал, свідчення).

Оскільки дискурс є динамічним феноменом з універсальною просторовою конфігурацією, то у ядерному сегменті його структури реалізуються певні тематично фокусні інформаційні структури (концепти, фрейми, сценарії, скрипти, фреймові сценарії).

У свою чергу, у когнітивній лінгвістиці динамічні категоризації та процеси зазвичай визначаються як «образи-схеми» або «моделі», а одностайної думки щодо природи «сценаріїв» не існує. Зокрема, сценарій визнається когнітивною моделлю, яка реалізує «силу руху, ідею розвитку» (Schunk, 1977, с. 20). Контекст дискурсу також моделюється у формі фрейму, тобто типової структури репрезентації певної інформації. Поняття «фрейм» містить у собі інтерпретацію ситуації як когнітивної категорії й елемента тексту. Об'єднання фреймів і фреймових сценаріїв дискурсу ми розглядаємо як інформаційно-семантичну мережу. Вона є синтезом експлікованих парадигм знань, уявлень, що зберігаються в пам'яті, та процесів опрацювання висновку як вищої одиниці дискурсу. Моделювання концептуального й семантико-синтаксичного фрей-

мів із пізнішим об'єднанням в єдину інформаційно-семантичну мережу сприятиме глибшому розумінню характеру дискурсу (Пасічник, 2004).

Засновник американської школи когнітивної лінгвістики Дж. Лакофф притримується думки про те що сценарій є динамічною структурою, яка складається з упорядкованих елементів, а саме: початкової стадії, послідовності дій та кінцевої стадії (Лакофф, 1987). Пізнання світу в основному відбувається за рахунок участі в сценаріях або їхнього переосмислення з чужого досвіду: книжок, розповідей, кіно тощо. Відсутність повторюваності слотів, ролей, одиниць тексту відрізняє сценарій від скрипту, що формується через повторення, контраст, доповнення сцен у межах тексту. С. А. Жаботинська (2009), посилаючись на праці Дж. Лакоффа та Дж. Тейлора, наголошує на схожості сценарію й фрейму, а також на асоціативний зв'язок сценарію з часовою послідовністю та причинними наслідками (с. 255–256). М. Мінський (1980) вбачає в сценарії не лише сукупність окремих дій, а скоріше, каузальний ланцюжок дій, і структурує сценарій на рівні фреймів — поверхнево-синтаксичному, поверхнево-семантичному, тематичному та фрейму розповіді (с. 7–9).

Складниками сценарію виступають певні базисні послідовності дій і операцій, які викликані повторюваними подіями. Зазвичай, типові соціальні взаємодії, тобто будь-які дії, що залучають бідше однієї людини, у тому числі бесіда, обговорення, сварка та інші, виявляються послідовностями відносно стереотипних дій, що реалізуються за механізмами ієрархічної співвіднесеності систем, каузативно-наслідкової логіки, подекуди нелінійної компліментарності. Відповідно, такі взаємодії, що супроводжуються дискурсивною діяльністю певного типу, розглядаються як сценарії. Сутність сценаріїв визначається діями, які відбуваються згідно з універсальними законами природи, закономірностями соціальних взаємодій, алгоритмами функціонування відкритих систем. Сценарії можна охарактеризувати ситуативною адаптацією та конвенціональністю.

Р. Шенк та Р. Абельсон (1977) за аналогією з фреймами М. Мінського розробили поняття “скрипт” для представлення послідовності подій, які перебувають у концептуальній залежності; це своєрідний набір очікувань щодо можливого розвитку подій, який засвоюється з часом та досвідом, та який контролює та керує людиною у конкретній ситуації. Незважаючи на те, що скрипт має схожі властивості з фреймом, фрейм прийнято розглядати як сталий набір фактів про навколишній світ, а скрипт, у свою чергу, втілює стандартну послідовність подій, що описують ситуацію (Brown, 1983 p. 254).

Сценарії охоплюють низку динамічних стереотипних категоризаційних процедур, що постають як підсценарії. У ході реалізації підсценаріїв реалізуються стандартизовані скрипти, як поведінкові так і мовно-мовленнєві, котрі є доволі автоматизованими діями, які у випадку мовлення співвідносяться з мовленнєвими жанрами і ходами.

Підсценарії — це менші за кількістю подій сценарії, які пов'язані спільною ідеєю, проте вирізняються певними, незначними ознаками. Так, у структурі сценарію СУД (scen N) підсценаріями можуть бути «слухання» (subscen n1), «апеляційне провадження» (subscen n2), «виступ звинувачення» (subscen n2), «виступ захисту» (subscen n3), «перехресний допит свідків» (subscen n4), «свідчення експерта» (subscen n5) тощо. Підсценарії можна поділити на певні види: *ситуативно-локативні* (поліцейський відділок, місце злочину, судова зала), що передбачають розширення слоту [ТАМ] за допомогою предметоцентричного, партитивного, або компаративного субфреймів; *особово-суб'єктні* (бути підсудним, адвокатом, прокурором, суддею) з розширенням слоту [ХТОСЬ] за допомогою предметоцентричного, партитивного, або компаративного субфреймів; *акціональні* (розкрити злочин, захищати підсудного, подавати на апеляцію, знайти докази) з розширенням слоту [діє ТАК] у структурі акціонального фрейму за допомогою субфреймів, що реалізують концептуалізовані ознаки інструментів, способу дії тощо. Серед вказаних видів фреймових підсценаріїв можна виділити структури нижчого, ще більш специфічного рівня. Наприклад, підсценаріями сценарію СУДОВИЙ ПРОЦЕС можна назвати: розгляд справи у місцевому суді, апеляційному суді, цивільному суд, Верховному Суді.

Зокрема, сценарій ЗАСІДАННЯ СУДУ ПРИСЯЖНИХ у фреймовому вигляді залучає термінальні слоти СУДДЯ, ПРОКУРОР, АДВОКАТ, СВИДОК, ПІДОЗРЮВАНИЙ, котрі реалізують низку підсценаріїв акціонального, посесивного, партитивного та інших типів. Кожен учасник сценаріїв та підсценаріїв вдається до формалізованого (певною мірою ритуалізованого) формульного мовлення, притаманного судовому дискурсу (підвиду юридичного), яке ми розглядаємо як вербально репрезентовані скрипти. Наприклад:

1. *The D.A.'s office is dropping all the charges against him as long as he signs an affidavit that he was the one who brought the gun to C&G* — констатив, що маркує автоматизовану процедуру завершення попереднього сценарію (How to get away with murder, 04x15 — Nobody Else Is Dying);

2. *Perjury is the crime of lying under oath.* — дескриптивна репрезентація скрипта “присяга”,

(How to get away with murder, 03x14 — He Made a Terrible Mistake);

3. *Connor Walsh, you're under arrest.* — декларатив, аналог скрипта “обмеження волі” (How to get away with murder, 03x15 — Wes);

4. *You have the right to remain silent. Anything you say can and will be used against you in a court of law. You have the right to an attorney. If you cannot afford an attorney, one will be provided for you. Do you understand the rights I have just read to you?* — процедура затримання супроводжується стандартним мікро-текстом, що має характеристики констататора, котрий окреслює “контури” подальшого перебігу подій, (How to get away with murder, 04x15 — Nobody Else Is Dying);

5. *Or he was at the police station signing his own immunity deal.* — номінатор, відсилка до тексту, що є результатом дискурсивної взаємодії різних сторін юридичного процесу та результату “свідчення в обмін на не переслідування”, (How to get away with murder, 03x13 — It's War);

6. *We have a warrant to search the premises.* — номінатор тексту прескриптивно-детермінативної природи (текст-регулятор “запускає” автоматизовану процедуру), (How to get away with murder, 02x08 — Hi, I'm Philip);

7. *Ms. Keating has pulled a bait-and-switch on this Court.* — номінатор, що здійснює узагальнену відсилку до вправної та підступної захисної стратегії, (How to get away with murder, 04x13 — Lahey v. Commonwealth of Pennsylvania);

8. *Every one of the 15 public defenders that he has had represent him told him to plead guilty.* — номінатор перформативного завершення певного процесуального етапу, (How to get away with murder, 04x13 — Lahey v. Commonwealth of Pennsylvania);

9. *Tell them to see me when they get more time and money to argue their cases.* — номінатор низки сценаріїв, дотичних до “судового розгляду”, (How to get away with murder, 04x13 — Lahey v. Commonwealth of Pennsylvania);

10. *In Johnson v. Zerbst, this Court established Sixth Amendment violations, not as a states' issue or federal issue, but as a human-rights issue.* — декларативно-констативна відсилка до підсценарію “визначення правопорушення”, (How to get away

with murder, 04x13 — Lahey v. Commonwealth of Pennsylvania)

У свою чергу, термінальні слоти фреймових сценаріїв містять конкретизовану уточнену інформацію. Як у випадку нерозширеного слоту, репрезентованого певним вербалізованим концептом, так і при розширенні у вигляді субфрейму, у цих фрагментах фреймової структури кодуються ролі учасників, стимули-орієнтири, вхідні умови, феномени (абстрактні та матеріальні), супутні результати, локативи, сценієвентиви та їхня послідовність. У сценаріях РОЗСЛІДУВАННЯ та СУД **феноменами** є *judges' robe, gavel, evidence*; **ролями** — *prosecutor, judge, witness, jury, lawyer, victim, attorney, convict, police*; **вхідними умовами** — *get a warrant, testify something to the court, make a statement before the court, to argue the case, set the hearing day*; **результатами** — *to plead guilty, to drop charges, court acquitted the defendant*; **сценами-евентивами** — *the search of the premises, case hearing, giving testimony, interviewing witnesses in the court, police interrogation*, локативами — *DA's office, court room*. Подібне наповнення свідчить про те, що фрейм-сценарій постає як конкретизований варіант, що містить низку специфічних значень і смислів, аніж узагальнена абстрактна модель.

Послідовність дій у сценарії може бути порушена, зокрема через накладання інших сценаріїв, або якщо виникають перешкоди у стандартному перебігу ситуацій.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, когнітивна модель — сценарій може бути представлена у вигляді фреймів, котрі охоплюють узагальнені смисли, які стосуються учасників сценарію, мети та мотивації, інструментів, причин, кількісних характеристик суб'єктів і об'єктів сценаріїв, послідовності дій та наслідків. Сценарії, підсценарії та скрипти є динамічними утвореннями, які віддзеркалюють різні типи взаємодії їх суб'єктів і слугують «концептуальною матрицею» вербалізації подій в середині певного дискурсу. Перспектива подальших досліджень полягає у деталізації вивчення функціонування фреймових сценаріїв у ТБ-дискурсі з фокусом на юридичну сферу.

ДЖЕРЕЛА

1. Арутюнова, Н. Д. (1990). Дискурс. В. Н. Яреца (Ред.), *Лингвистический энциклопедический словарь* (с. 136–137). М.: Сов. энцикл.
2. Безугла, Л. Р. *Когнітивно-прагматичні характеристики імпліцитних смислів у німецькомовному дискурсі* [Автореф. дис. докт. філол. наук: 10.02.04, КНУ імені Тараса Шевченка].
3. Варганов, А. С. (2003). *Актуальные проблемы телевизионного творчества на телевизионных подмостках. Учебное пособие*. Москва, Высшая школа.
4. Жаботинская, С. А. (2009). Концепт / домен: матричная и сетевая модели. *Культура народов Причерноморья*, 168(1), 254–259.

5. Жаботинская, С. А. (2013). Многозначность класса числительных в свете семантики лингвальных сетей. *Studia Philologica*, 2, 4–11. <https://studiap.kubg.edu.ua/index.php/journal/issue/view/3/4>
6. Колесник, О. С. (2011). Міфологічні сценарії у вимірі лінгвoseміотики та фреймової семантики. *Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. Германська філологія*, 551–552, 50–60.
7. Колесник, О. С. (2018). Дискурс і міф з позицій універсології та М-логіки. К. І. Мізін (Гол. ред.), *Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку: тези I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Переяслав-Хмельницький, 15 березня 2018 року)* (с. 125–128). Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».
8. Колесник, О. С. (2018). Семантична матриця дискурсивного простору (на матеріалі англомовних коментарів трансляцій матчів NBA). *Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики: науковий журнал*, 1(15), 161–168.
9. Кубрякова, Е. С. (2004). *Язык и знание: На пути получения знаний о языке: Части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира*. М.: Языки славянской культуры.
10. Лакофф, Дж. Когнитивное моделирование. *Женщины, огонь и опасные предметы*. <http://www.metodolog.ru/00681/00681.html>.
11. Пасічник, Г. П. (2004). До питання про фреймовий простір: аналіз концепту «ОПИС ПРИРОДИ» в англійському романі Adam Bede Дж. Еліот. *Мова і культура (Науковий щорічний журнал)*, 7(IV), Ч. 2., 285–290.
12. Петлюченко, Н. В. (2009). *Харизматика: мовна особистість і дискурс: монографія*. Одеса: Астропринт.
13. Филлмор, Ч. (1988). Фреймы и семантика понимания (Пер. с англ.). *Новое в зарубежной лингвистике*, 23 (Когнитивные аспекты языка), 52–92.
14. Brown, G., & Yule, G. (1983). *Discourse analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
15. *How to get away with murder*. <https://transcripts.foreverdreaming.org/viewforum.php?f=188>.
16. Minsky, M. (1980). A framework for representing knowledge. In D. Metzger (Ed.), *Frame Conception and Text Understanding* (pp. 1–24). Berlin: Walter de Gruyter.
17. Schank, R. C., & Abelson, R. P. (1977). *Scripts, plans, goals and understanding: an inquiry into human knowledge structures*. Abingdon-on-Thames: Taylor & Francis.

REFERENCES

1. Arutyunova, N. D. (1990). Diskurs. V. N. Yartseva (Red.), *Lingvisticheskiy entsiklopedicheskiy slovar* (с. 136–137). М.: Sov. entsikl. [in Russian].
2. Bezuhla, L. R. *Kohnityvno-prahmatychni kharakterystyky implitsytnykh smysliv u nimetskomovnomu dyskursi* [Avtoref. dys. dokt. filol. nauk: 10.02.04, KNU imeni Tarasa Shevchenka] [in Ukrainian].
3. Vartanov, A. S. (2003). *Aktualnye problemy televizionnogo tvorchestva na televizionnykh podmostkakh. Uchebnoe posobie*. Moskva, Vysshaya shkola [in Russian].
4. Zhabotinskaya, S. A. (2009). Kontsept / domen: matrichnaya i setevaya modeli. *Kultura narodov Prichernomorya*, 168(1), 254–259 [in Russian].
5. Zhabotinskaya, S. A. (2013). Mnogoznachnost klassa chislitelnykh v svete semantiki lingvalnykh setey. *Studia Philologica*, 2, 4–11. <https://studiap.kubg.edu.ua/index.php/journal/issue/view/3/4> [in Russian].
6. Kolesnyk, O. S. (2011). Mifolohichni stsenarii u vymiri lnhvosemiotyky ta freimovoi semantyky. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu: zbirnyk naukovykh prats. Hermanska filolohiia*, 551–552, 50–60 [in Ukrainian].
7. Kolesnyk, O. S. (2018). Dyskurs i mif z pozytsii universolohii ta M-lohiky. K. I. Mizin (Hol. red.), *Mizhkulturna komunikatsiia i perekladoznavstvo: tochky dotyku ta perspektyvy rozvytku: tezy I Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii (m. Pereiaslav-Khmelnyskiy, 15 bereznia 2018 roku)* (с. 125–128). Pereiaslav-Khmelnyskiy: DVNZ «Pereiaslav-Khmelnyskiy derzhavnyi pedahohichniy universytet imeni Hryhoriia Skovorody» [in Ukrainian].
8. Kolesnyk, O. S. (2018). Semantychna matrytsia dyskursyvnoho prostoru (na materiali anhlomovnykh komentariiv translyatsii matchiv NBA). *Aktualni problemy romano-hermanskoj filolohii ta prykladnoi lnhvistyky: naukovyi zhurnal*, 1(15), 161–168 [in Ukrainian].
9. Kubryakova, Ye. S. (2004). *Yazyk i znanie: Na puti polucheniya znaniy o yazyke: Chasti rechi s kognitivnoy tochki zreniya. Rol yazyka v poznanii mira*. М.: Yazyki slavyanskoy kultury [in Russian].
10. Lakoff, Dzh. Kognitivnoemodelirovanie. *Zhenshchiny, ogoni opasnyepredmety*. <http://www.metodolog.ru/00681/00681.html> [in Russian].

11. Pasichnyk, H. P. (2004). Do pytannia pro freimovyi prostir: analiz kontseptu "OPYS PRYRODY" v anhliiskomu romani Adam Bede Dzh. Eliot. *Mova i kultura (Naukovyi shchorichnyi zhurnal)*, 7(IV), Ch. 2., 285–290 [in Ukrainian].
12. Petliuchenko, N. V. (2009). *Kharyzmatyka: movna osobystist i dyskurs: monohrafiia*. Odesa: Astroprint [in Ukrainian].
13. Fillmor, Ch. (1988). Freymy i semantika ponimaniya (Per. s angl.). *Novoe v zarubezhnoy lingvistike*, 23 (*Kognitivnye aspekty yazyka*), 52–92 [in Russian].
14. Brown, G., & Yule, G. (1983). *Discourse analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
15. *How to get away with murder*. <https://transcripts.foreverdreaming.org/viewforum.php?f=188>.
16. Minsky, M. (1980). A framework for representing knowledge. In D. Metzing (Ed.), *Frame Conception and Text Understanding* (pp. 1–24). Berlin: Walter de Gruyter.
17. Schank, R. C., & Abelson, R. P. (1977). *Scripts, plans, goals and understanding: an inquiry into human knowledge structures*. Abingdon-on-Thames: Taylor & Francis.

Дата надходження статті до редакції: 13.10.2021.

Прийнято до друку: 22.10.2021.